

บทที่ 1
บทนำ

การศึกษาวិทยานิพนธ์ในหัวข้อ "การตลาดและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร" นี้ เป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยนำเอาวิชาการทางการตลาดที่ได้เลือกศึกษานำมาเขียนเป็นวิทยานิพนธ์ที่ให้คุณประโยชน์ทั้งหน่วยราชการ ธุรกิจเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป เพราะผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่เริ่มพัฒนา จึงต้องการใช้ทรัพยากรทุกประเภทที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่มีภัยอยู่ประเภทหนึ่ง ซึ่งทำลายเศรษฐกิจและทรัพยากรของชาติให้สูญเปล่า ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ภัยนั้นคือ อัคคีภัย แต่อัคคีภัยเป็นภัยที่เราสามารถป้องกัน หรือระงับให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดได้ เนื่องจากในช่วงที่เริ่มเกิดเพลิงไหม้นั้น ถ้าเรามีการป้องกัน เตรียมอุปกรณ์การดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ ก็สามารถที่จะระงับและสกัดเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้นได้ทันเวลาที่

สถิติจากกองตำรวจดับเพลิง (แสดงในตาราง ก.) พบว่าในปีหนึ่งประเทศไทยเกิดอัคคีภัยเฉลี่ย 1,200 รายต่อปี สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินรวมพันล้านบาท โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนอัคคีภัยเกิดขึ้นถึงร้อยละ 75 ของจำนวนอัคคีภัยทั้งประเทศ

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของชาติ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงและศูนย์รวมความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ผู้เขียนพิจารณาการศึกษาวิทยานิพนธ์ที่มุ่งเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จะศึกษาถึงวิธีการทางการตลาดและประมวลทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยโดยทั่วไป เพื่อที่จะได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ นำเสนอต่อหน่วยราชการและธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

- ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้แบ่งเรื่องออกเป็น 5 บทคือ
- บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของวิทยานิพนธ์ วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา วิธีการศึกษาค้นคว้า และประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
- บทที่ 2 ผลิตภัณฑ์อุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัย จะกล่าวถึง การแบ่งประเภทของผลิตภัณฑ์ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ คุณสมบัติและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์
- บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการตลาด จะกล่าวถึง การดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย
- บทที่ 4 ศึกษาถึงทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัย
- บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ตาราง ก. แสดงถึงสถิติการเกิดอัคคีภัย , ผู้เสียชีวิตและความเสียหายต่อทรัพย์สินในประเทศไทยและเขตกรุงเทพมหานคร

ปี	จำนวนอัคคีภัย ทั่วประเทศ (จำนวนครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (คน)	ความเสียหาย ต่อทั้งสิ้น (ล้านบาท)	จำนวนอัคคีภัยในเขต กรุงเทพฯ		ผู้เสียชีวิต		ความเสียหายต่อ- ทรัพย์สิน	
				จำนวนครั้ง	%	จำนวนคน	%	ล้านบาท	%
2521	1,064	54	869	648	60.92	21	38.89	739	85.04
2522	1,631	32	633	1,153	70.69	7	21.87	274	43.29
2523	1,465	50	435	1,227	83.75	42	84.00	235	54.02
2524	988	15	539	750	75.91	8	53.33	298	55.29
2525	894	7	390	787	88.03	6	85.71	279	71.54

ที่มา : แผนกวิจัยและสถิติ กองตำรวจดับเพลิง

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าวิจัยในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานด้านการตลาดของผู้ผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาถึงภาวะการตลาดของอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลในการสรุปปัญหาและให้ข้อเสนอแนะซึ่งจะทำให้อุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยเป็นที่แพร่หลายและเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับที่อยู่อาศัยในการป้องกันบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นการช่วยลดอัคคีภัยและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอัคคีภัยในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันและสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจแก่ประเทศเป็นอย่างมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. อุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัย (Fire-extinguisher for residences) หมายถึง เครื่องดับเพลิงที่มีน้ำหนักหรือตัวยาอันจำกัดโดยกฎประจักษ์รัฐที่มีขนาดที่จะหยิบยกเคลื่อนที่ได้ง่าย หรือโดยการเดินไปได้ด้วยกำลังเพียงคนเดียวหรือสองคน โดยใช้ดับเพลิงในขณะที่เริ่มเกิดขึ้น ในวิทยานิพนธ์จะเรียก อุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยว่า เครื่องดับเพลิงเคมี
2. ที่อยู่อาศัย ซึ่งในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร ปี 2522 หมายความว่า อาคารที่พักอาศัย¹ โดยหมายความถึง ตึก บ้าน เรือน

¹ เสถียร วิชยลักษณ์และสิบลวงศ์ วิชยลักษณ์ , ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติเวช , 2524) , หน้า 2

โรง แพ ซึ่งโดยปกติบุคคลอาศัยอยู่ทั้งกลางวันและกลางคืน ที่อยู่อาศัยในวิทยานิพนธ์นี้ หมายถึง ตึก บ้าน เรือน โรง แพ ซึ่งโดยปกติบุคคลอาศัยอยู่ทั้งกลางวันและกลางคืนอย่างน้อยเป็นเวลา 1 ปี

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าและวิจัยในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงวิธีการ ตลาดและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งต้องอาศัยข้อมูลปฐมภูมิเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากยังไม่มีใครศึกษาในด้านการตลาดและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยอย่างจริงจัง ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ จะศึกษาจาก หนังสือ เอกสาร บทความและวารสารต่าง ๆ ทั้งจากหน่วยงานราชการและเอกชน เช่น จากกองตำรวจดับเพลิง กระทรวงอุตสาหกรรม บริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายอุปกรณ์การดับเพลิง เป็นต้น

ในการศึกษาค้นคว้า วิจัย วิทยานิพนธ์นี้ได้แยกออกเป็น 2 ตอนคือ

- ก. ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานด้านการตลาดของผู้ผลิตจำหน่ายอุปกรณ์การดับเพลิง ศึกษาวิธีการตลาดของผู้ผลิตจำหน่ายอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครจากบริษัทที่เกี่ยวข้องในการผลิต จัดจำหน่ายอุปกรณ์การดับเพลิงซึ่งมีอยู่ประมาณ 50 บริษัทในกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว
- ข. ศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยซึ่งทำการศึกษาทัศนคติอย่างกว้าง ๆ โดยครอบคลุมถึงการกระจายข้อมูลให้ทั่วกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาเฉพาะกลุ่มบุคคลผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อในแต่ละครอบครัว เพราะสินค้าชนิดนี้เป็นสินค้าที่มีไว้เพื่อป้องกันภัยภายในบ้านโดยไม่ได้นำ

มาใช้เป็นการส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อให้ได้ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีอำนาจในการตัดสินใจอย่างแท้จริง ในการศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยนี้ เรามีขั้นตอนในการศึกษาคือ

ก. เลือกรูปแบบการวิจัย การศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษารังสรรค์อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมถึงผู้บริโภคซึ่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงต้องอาศัยการวิจัยโดยวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้พนักงานสัมภาษณ์ (Personal Interview survey)

ข. กำหนดตัวอย่างที่เราต้องการ ผู้เขียนได้กำหนดจำนวนตัวอย่างไว้ทั้งหมด 300 ตัวอย่างด้วยกัน

ค. วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง เนื่องจากอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยนั้นเป็นสินค้าที่มีไว้ประจำบ้านไม่ใช่เป็นสินค้าที่เป็นของใช้ส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามจึงกำหนดเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อของครอบครัวที่ได้รับเลือกเป็นตัวอย่างและเพื่อให้ข้อมูลครอบคลุมทั่วทุกเขตในกรุงเทพมหานคร ผู้เขียนจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบ่งเขต (Area sampling) มีวิธีการดังนี้คือ

1. กำหนดเขตที่จะสัมภาษณ์ 10 เขต จากจำนวนทั้งหมด 24 เขต โดยวิธีการสุ่มแบบไม่ซ้ำ

2. เมื่อได้เขตที่จะสัมภาษณ์ทั้ง 10 เขตแล้วจะทำสำมะรายชื่อ ถนนในแต่ละเขตเพื่อเป็นตัวแทนในแต่ละเขตต่อไป รายชื่อถนนทั้ง 10 เขตที่สุ่มได้คือ

1. เขตพระนคร	ถนนพาดูร์ค
2. เขตปทุมวัน	ถนนจุฬาซอย 22
3. เขตบางรัก	ถนนประมวถ
4. เขตดุสิต	ถนนเศรษฐศิริ
5. เขตพญาไท	ถนนอโศก
6. เขตยานนาวา	ถนนเซนหลุย 3

7. เขตพระโขนง	ถนนสุขุมวิท 42 (ซอยกล้วยน้ำไท)
8. เขตบางกะปิ	ถนนซอยวัดทองกลาง (ลาดพร้าว 101)
9. เขตบางกอกใหญ่	ถนนอรุณอมรินทร์
10. เขตภาษีเจริญ	ถนนเทอดไท

3. เมื่อได้รายชื่อถนนทั้ง 10 เขต จะเริ่มจุดการสัมภาษณ์ที่ถนน และสัมภาษณ์ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแต่ละครอบครัว ทุก ๆ บ้านเลขที่ที่ลงท้ายด้วย เลข 2 จนกว่าจะครอบคลุมตัวอย่างครบ 30 ตัวอย่าง ตามที่ต้องการในแต่ละจุดที่ทำการสัมภาษณ์

ง. การสร้างแบบสอบถาม ในการออกแบบสอบถามนั้น ผู้เขียน ได้ทำการศึกษารายละเอียดของอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัย โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษาถึงลักษณะผลิตภัณฑ์ ภาวะการตลาด ตลอดจนอาศัยข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามคำแนะนำของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิง สำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีหัวข้อสำคัญคือ

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัย
2. ทัศนคติของผู้ที่มีอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยอยู่ในครอบครอง
3. ทัศนคติของผู้ที่ไม่มีอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยอยู่ในครอบครอง
4. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แยกออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทางด้านทัศนคติ

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

เมื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ก่อนที่ผู้เขียนจะใช้ในการสัมภาษณ์ ได้ทำการทดสอบ (Pre-test) แบบสอบถามโดยใช้จำนวนตัวอย่างในการทดสอบแบบสอบถามจำนวน 30 ราย โดยยึดหลักเกณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างของข้อมูลจริงในการสัมภาษณ์ แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จ. ออกงานสนาม

การศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่ออุปกรณ์การดับเพลิง สำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์อยู่ ระหว่างวันที่ 5-14 เมษายน 2525 โดยใช้พนักงานสัมภาษณ์จำนวน 5 คน ซึ่งได้รับการอบรมวิธีการสัมภาษณ์ก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ โดยกำหนดเขตและถนน ให้ตามวิธีการคัดเลือกตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว

ฉ. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้เขียนได้จัดการ รวบรวมข้อมูลซึ่งได้จากแบบสอบถาม และใช้พนักงานสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ โดยการจัดทำ ตารางด้วยมือ (Manual tabulation) จัดข้อมูลเข้าเป็นหมวดหมู่โดยการ แจกนับ (tallying) โดยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม แยกตามข้อมูล ส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหลัก คือ เพศ อายุ สถานะภาพทางครอบครัว การศึกษา รายได้ครอบครัวต่อเดือน ลักษณะที่อยู่อาศัย ลักษณะความเป็นเจ้าของสถานที่อยู่อาศัย

ส่วนคำถามที่เป็นคำถามเปิด (Open-end question) ก็จะรวบรวมข้อคิดเห็นที่คล้ายกัน จัดเข้าเป็นหมวดหมู่ แล้วจัดทำตารางโดยแยก ตามวิธีข้างต้นเช่นกัน

เมื่อได้ทำการรวบรวมข้อมูลเข้าตารางที่เราจัดทำไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะพิจารณาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่ได้ ทำการศึกษา

สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1. ผู้บริโภคยอมรับในความจำเป็นที่จะต้องมียุอุปกรณ์การดับเพลิงสำหรับ ที่อยู่อาศัยไว้ในครอบครอง
2. ราคาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจซื้อ

3. วิธีการทางการตลาดสามารถนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์อุปกรณ์การขับเพลิง สำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าวิจัย

1. การวิจัยนี้ ช่วยชี้ให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์การขับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทาง และขอเสนอแนะ

2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อ อุปกรณ์การขับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในค่านต่าง ๆ เช่น ค่านราคา รูปแบบ ขนาด การส่งเสริมการขาย สถานที่จัดจำหน่าย และค่านอื่น ๆ

3. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานด้านการตลาดของผู้ผลิตจำหน่าย อุปกรณ์การขับเพลิงสำหรับที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

4. เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายอุปกรณ์การขับเพลิงสำหรับที่อยู่ อาศัยให้เป็นที่ต้องการและเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับที่อยู่อาศัยในการป้องกัน ระวัง อัคคีภัยซึ่งเกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นประจำทุกวัน สร้างความ สูญเสียแก่ชีวิต ทรัพย์สิน บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผลเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศชาติมีหลายร้อยล้านบาท

